

**EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI ASEVELVOLLISUUDESTA ANNETUN
VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 4 JA 5 §:N MUUTTAMISESTA**

Pääasiallinen sisältö

Ehdotuksen mukaan muutettaisiin asevelvollisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1443/2007) 4 ja 5 §:ää.

Aluetoimisto sopisi hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin kanssa ennakkoterveystarkastuksen toimittamispaikasta ja ilmoittaisi terveystarkastuksen toimeenpanijalle tarkastukseen tulevat kutsunanalaiset. Lisäksi voitaisiin sopia tarkastuksen sisällöstä, ajanvarauksesta tarkastukseen ja mahdollisen kutsun lähettämistavasta.

Aluetoimisto ilmoittaisi kunnalle, hyvinvointialueelle ja Helsingin kaupungille kutsuntapäivät, kutsuntapaikat ja kutsuntatilaisuudessa tarvittavien lääkärin määrät.

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Hallitus antoi 20.10.2022 esityksen eduskunnalle laiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta (HE 223/2022 vp). Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kutsuntoihin liittyvät asevelvollisten ennakkoterveystarkastukset ja lääkäreiden määrääminen kutsuntoihin hyvinvointialueiden järjestämistä vastuulle. Valtioneuvoston asetukseen asevelvollisuudesta tehtäisiin tekniset muutokset myöhemmin hallituskauden aikana.

Asetus annettaisiin asevelvollisuuslain (1438/2007) 25 §:n nojalla.

2 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu virkatyönä puolustusministeriössä. Lisäksi asetus- ja muistiolounnokset ovat olleet lausuntokierroksella xx.xx- xx.xx.2022.

3 Nykytila

Asevelvollisuuslain mukaan aluetoimisto suunnittelee ja johtaa sotilaallista maanpuolustusta alueellaan, järjestää kutsunnat sekä käsittelee asevelvollisuutta koskevia asioita. Muutoksenhakuviranomaisen asevelvollisuutta koskevissa asioissa on kutsunta-asiaain keskuslautakunta.

Kutsuntajärjestelmä on ollut käytössä 1800- luvulta asti ja se on edelleen käyttökelpoinen menettely määrättäessä ikäluokasta palveluskelpoiset miehet palvelukseen. Kutsunnassa viranomaisen käsittelee asevelvollisen palvelukseen määräämistä koskevan asian mahdollisimman lähellä asevelvollisen kotipaikkaa tilaisuudessa, jossa asevelvollinen on itse läsnä ja häntä kuullaan. Samalla voidaan antaa tärkeää tietoa varusmiespalveluksesta ja puolustusvoimista. Kutsunnassa päätökset tekee kutsuntalautakunta, johon sotilasjäsenten

lisäksi kuuluu kunnan edustaja. Kutsunnan käytännön järjestelytehtävät kuuluvat aluetoimistolle.

Ennakkoterveystarkastukset ja ilmoittaminen kunnalle

Asevelvollisuuslain 22 §:ssä säädetään tehtävistä, jotka kunnalla on perinteisesti ollut kutsunnan toimeenpanossa. Kunnan tulee aluetoimiston esityksestä järjestää ennakkoterveystarkastus, tarvittava määrä lääkäreitä kutsuntaan sekä tarvittavat tilat kutsuntaa varten ja lisäksi nimetä edustaja kutsuntalautakuntaan. Terveystarkastuslain (1326/2010) 31 §:n 2 momentin mukaan kunta on velvollinen määräämään perusterveydenhuollon lääkärin toimimaan lääkärinä asevelvollisten tarkastuksissa kutsuntaviranomaisten pyydettyä sitä kansanterveyslain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulta toimielimeltä.

Asevelvollisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1443/2007) 4 §:n mukaan aluetoimisto sopii kunnan kanssa ennakkoterveystarkastuksen toimittamispaikasta ja ilmoittaa terveystarkastuksen toimeenpanijalle tarkastukseen tulevat kutsunnanalaiset. Lisäksi voidaan sopia tarkastuksen sisällöstä, ajanvarauksesta tarkastukseen ja mahdollisen kutsun lähettämistavasta. Asetuksen 5 §:n mukaan aluetoimisto ilmoittaa kunnalle kutsuntapäivät, kutsuntapaikat ja kutsuntatilaisuudessa tarvittavien lääkärin määrät.

4 Keskeiset ehdotukset ja esityksen tavoitteet

Asetukseen ehdotetaan tehtäväksi teknisluonteiset muutokset siten, että aluetoimisto sopisi hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin kanssa ennakkoterveystarkastuksen toimittamispaikasta ja ilmoittaisi terveystarkastuksen toimeenpanijalle tarkastukseen tulevat kutsunnanalaiset. Kunnan lisäksi aluetoimisto ilmoittaisi hyvinvointialueelle ja Helsingin kaupungille kutsuntapäivät, kutsuntapaikat ja kutsuntatilaisuudessa tarvittavien lääkärin määrät.

Esityksen tavoitteena on huolehtia asevelvollisuutta koskevan lainsäädännön ajantasaisuudesta ja päivittää lainsäädäntö vastaamaan teknisesti sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa säädettyä uutta järjestäjäjärakennetta ja järjestämisvastuuta.

5 Pääasialliset vaikutukset

5.1 Taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset viranomaisten toimintaan

Asetukseen ehdotettavilla muutoksilla ei olisi itsenäisiä taloudellisia vaikutuksia tai vaikutuksia viranomaisten toimintaan muutosehdotusten ollessa teknisiä.

6 Lausuntopalaute

Esitysluonnoksesta pyydettiin ajalla x.xx-x.xx.2022 lausuntoa yhteensä xx taholta Lausuntopalvelu.fi – palvelun kautta. Myös tahoilla, joilta lausuntoa ei nimenomaisesti pyydetty, oli mahdollisuus antaa lausunto. Lausunnon antoivat...

Lausuntojen mukaan...

7 Säännöskohtaiset perustelut

4 §. Ennakkoterveystarkastus. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että aluetoimisto sopisi hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin kanssa ennakkoterveystarkastuksen toimittamispaikasta ja ilmoittaisi terveystarkastuksen toimeenpanijalle tarkastukseen tulevat kutsunanalaiset. Pykälään ehdotettu tekninen muutos vastaisi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen järjestämismallia.

5 §. Ilmoittaminen kunnalle, hyvinvointialueelle ja Helsingin kaupungille. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että kunnan lisäksi aluetoimisto ilmoittaisi hyvinvointialueelle ja Helsingin kaupungille kutsuntapäivät, kutsuntapaikat ja kutsuntatilaisuudessa tarvittavien lääkäreiden määrät.

8 Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2023.

Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen asevelvollisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 4 ja 5 §:n muuttamisesta.